

e – Mržnja

PREPOZNAVANJE I SUZBIJANJE GOVORA
MRŽNJE NA INTERNETU
USMJERENOG PREMA ROMIMA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za ljudska prava
i prava nacionalnih manjina

IMPRESUM

e - Mržnja: Prepoznavanje i suzbijanje govora mržnje na internetu usmjerenog prema Romima

Autorica: Anja Ostopanj

Urednica: Nataša Kovačević

Izdaje: Informativno pravni centar, Juraja Dobrile 34, Slavonski Brod

035 448 533

info@ipc.com.hr

ipcentar.hr

Slavonski Brod, lipanj 2026. godine

Ova brošura nastala je kao dio istraživanja govora mržnje na internetu u sklopu projekta

PROMI – "Podrška Romima u ostvarivanju jednakih mogućnosti za inkluziju".

Projekt je su/financiralo Povjerenstvo za praćenje provedbe Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine sredstvima Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

O BROŠURI

NAPOMENE ČITATELJIMA

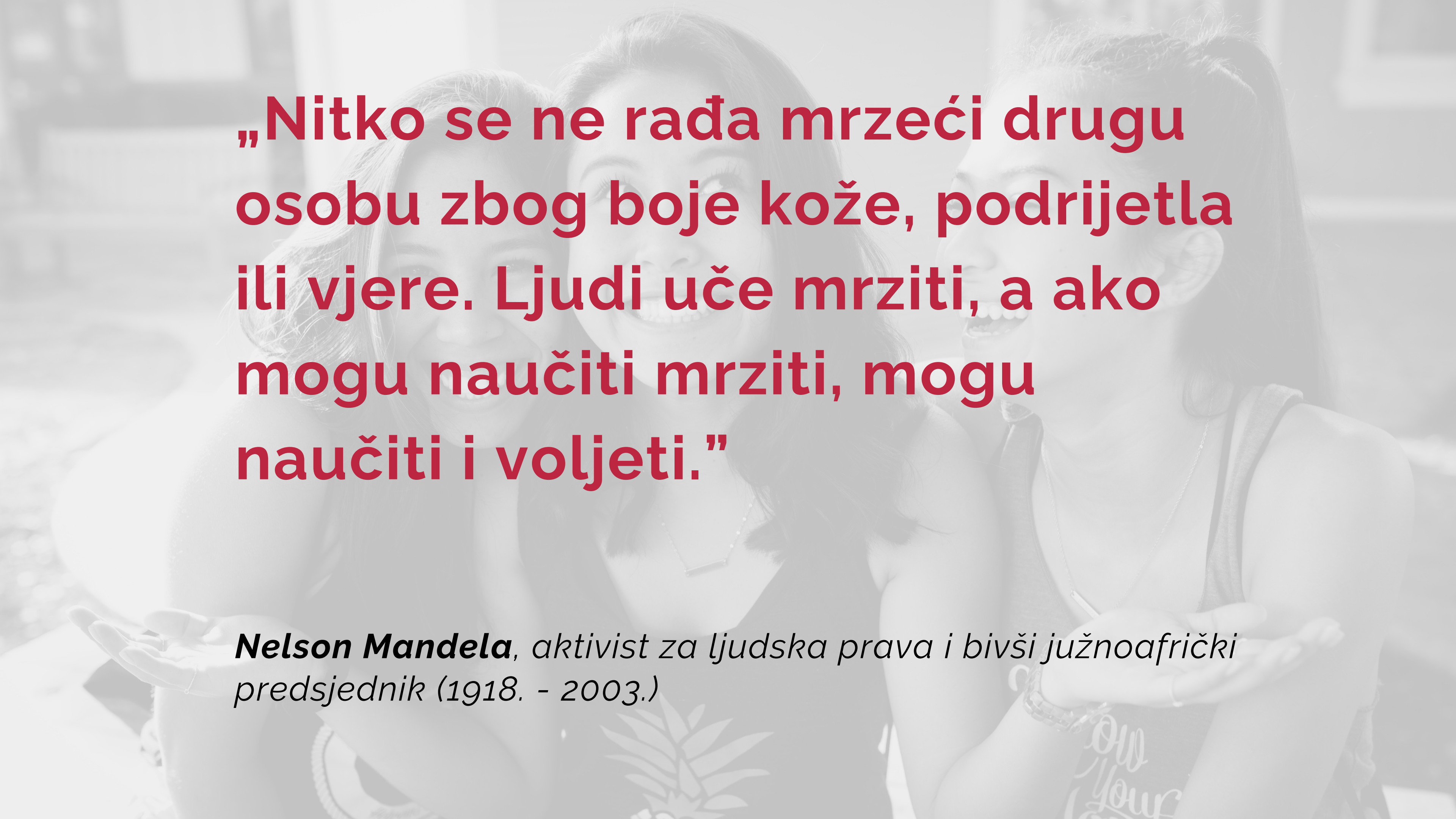
Informativno pravni centar, kao ovlaštenu pružatelju besplatne pravne pomoći, kontaktna točka pučke pravobraniteljice za suzbijanje diskriminacije te pružatelj usluga za žrtve kaznenih djela, sustavno prati i analizira pojavu neprihvatljivog sadržaja na internetu.

Ova je brošura namijenjena svima koji žele bolje razumjeti što je govor mržnje, kako ga prepoznati te na koji način na njega primjereno reagirati.

Izrazi koji se koriste u ovoj brošuri, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i na ženski rod.

U brošuri nisu navedeni konkretni primjeri govora mržnje. Iako primjeri mogu pridonijeti boljem razumijevanju teme, njihovo ponovno prenošenje može imati neželjene posljedice, uključujući ponovno uznemiravanje osoba i skupina na koje su usmjereni. Cilj brošure je pružiti informacije uz poštovanje dostojanstva svih osoba i bez reprodukcije štetnih poruka.

A background image showing three young women laughing and smiling together. The image is faded and serves as a backdrop for the text.

„Nitko se ne rađa mrzeći drugu osobu zbog boje kože, podrijetla ili vjere. Ljudi uče mrziti, a ako mogu naučiti mrziti, mogu naučiti i voljeti.”

Nelson Mandela, aktivist za ljudska prava i bivši južnoafrički predsjednik (1918. - 2003.)

SLOBODA IZRAŽAVANJA

Sloboda izražavanja jedno je od temeljnih ljudskih prava zajamčenih Ustavom Republike Hrvatske i brojnim međunarodnim ugovorima koje je ključno za demokraciju. Ipak, to pravo nije neograničeno.

Sloboda mišljenja i izražavanja se može ograničiti zakonom kako bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi, pravni poredak, javni moral i zdravlje. Svako ograničenje mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u pojedinom slučaju.

Pitanje nije samo što smijemo reći, već i kakav utjecaj naše riječi mogu imati. Kada riječi postanu sredstvo napada, ponižavanja ili poticanja mržnje prema drugima, prelazimo granicu slobodnog izražavanja i govorimo o govoru mržnje.

ŠTO JE GOVOR MRŽNJE?

Govor mržnje je javno poticanje na nasilje i mržnju prema skupinama ili pripadnicima skupine određene s obzirom na rasu, boju, vjeroispovijest, podrijetlo ili nacionalnu ili etničku pripadnost, kao i negiranje, javno odobravanje ili trivijalizacija međunarodnih zločina.

Govor mržnje u hrvatskom pravnom sustavu nije posebno definiran kao jedinstveno kazneno djelo, već je kažnjiv kroz više zakonskih odredbi koje obuhvaćaju njegove različite oblike. Najvažnija je odredba članka 325. Kaznenog zakona, koja sankcionira javno poticanje na nasilje ili mržnju:

“Tko putem tiska, radija, televizije, računalnog sustava ili mreže, na javnom skupu ili na drugi način javno potiče ili javnosti učini dostupnim letke, slike ili druge materijale kojima se poziva na nasilje ili mržnju usmjerenu prema skupini ljudi ili pripadniku skupine zbog njihove rasne, vjerske, nacionalne ili etničke pripadnosti, jezika, podrijetla, boje kože, spola, spolnog opredjeljenja, rodnog identiteta, invaliditeta ili kakvih drugih osobina, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.”

Kazneni zakon dodatno uređuje i pojedine oblike govora mržnje, uključujući izravno i javno poticanje na genocid (čl. 88. st. 3. KZ-a), izravno i javno poticanje na zločin agresije (čl. 89. st. 3. KZ-a) te javno poticanje na terorizam (čl. 99. KZ-a).

Uz kaznenopravne odredbe, govor mržnje sadržan je i u prekršajnopравnim propisima, među kojima su Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, Zakon o suzbijanju diskriminacije, Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, Zakon o javnom okupljanju, Zakon o elektroničkim medijima i dr.

Nije svaki uvredljiv ili nepristojan govor ujedno i nezakonit. Potrebno je razlikovati izražavanje mišljenja koje je, iako može biti neprihvatljivo, zaštićeno slobodom izražavanja, od govora koji potiče mržnju, diskriminaciju ili nasilje te je zakonom zabranjen.

KLIKOVI MRŽNJE - GOVOR MRŽNJE NA INTERNETU

Internet je postao neizostavan dio svakodnevnog života te je značajno promijenio način na koji komuniciramo, pristupamo informacijama i međusobno se povezujemo. Putem interneta i različitih digitalnih platformi, osobito društvenih mreža, informacije se šire brzo i dostupne su velikom broju korisnika. Iako internet pruža brojne mogućnosti za učenje, informiranje i povezivanje, njegova dostupnost, brzina širenja sadržaja i mogućnost anonimnog djelovanja donose i određene izazove. Upravo zbog tih obilježja internet, a posebno društvene mreže, može olakšati širenje neprihvatljivih sadržaja, uključujući govor mržnje.

**ODGOVORNO I SVJESNO
KORIŠTENJE DIGITALNIH
PLATFORMI VAŽNO JE ZA
STVARANJE SIGURNIJEG I
TOLERANTNIJEG INTERNETSKOG
OKRUŽENJA.**

ISTRAŽIVANJE GOVORA MRŽNJE NA INTERNETU USMJERENOG PREMA ROMIMA

Pučka pravobraniteljica upozorava da su Romi i dalje jedna od skupina najizloženijih diskriminaciji u Hrvatskoj. Prema njezinim izvješćima, predrasude i stereotipi o romskoj zajednici i dalje su prisutni u različitim područjima života, uključujući stanovanje, obrazovanje i zapošljavanje. Takvi negativni stavovi sve se češće prenose i u online prostor, osobito na društvene mreže, gdje se pojavljuju u obliku uvredljivih komentara, omalovažavanja, širenja stereotipa i poticanja netrpeljivosti. Time se dodatno produbljuje društvena isključenost Roma te stvara prostor za širenje govora mržnje.

U okviru aktivnosti IPC-a na praćenju i dokumentiranju govora mržnje na internetu, u razdoblju od kolovoza 2025. do svibnja 2026. godine analizirani su sadržaji objavljeni na društvenim mrežama, internetskim portalima i video platformama. Posebna pozornost posvećena je sadržajima usmjerenima prema Romima. Tijekom navedenog razdoblja IPC je nadležnim institucijama podnio ukupno 36 prijava zbog sumnje na govor mržnje kojim se potiče diskriminacija i/ili nasilje.

Od stereotipa do prijetnji

Tijekom istraživanja uočene su određene karakteristike govora mržnje na internetu usmjerenog prema Romima. Među njima se posebno ističu:

Društvene mreže

Govor mržnje najčešće se pojavljuje u komentarima i objavama na društvenim mrežama, gdje se sadržaj brzo širi i doseže velik broj korisnika.

Uvrede i poniženja

Prate ga pogrđni izrazi, vrijeđanje i omalovažavanje Roma, kao i širenje negativnih stereotipa i predrasuda.

Prijetnje

Govor mržnje najčešće sadrži prijetnje fizičkim nasiljem te poruke koje opravdavaju ili potiču nasilje prema pripadnicima romske zajednice.

Veličanje totalitarnih režima

Neprihvatljivi sadržaji vrlo često uključuju veličanje ustaškog i nacističkog režima te reference na povijesne progone Roma, čime se relativiziraju zločini počinjeni nad romskom zajednicom.

KADA SE GOVOR MRŽNJE NAJČEŠĆE POJAVLJUJE?

POVEZANOST GOVORA MRŽNJE S MEDIJSKI POPRAĆENIM DOGAĐAJIMA

Medijske objave ponekad čitatelje neizravno navode na zaključak o romskoj pripadnosti osoba uključenih u određeni događaj, primjerice navođenjem naziva naselja ili određenog geografskog područja za koje je poznato da u njemu živi veći broj pripadnika romske zajednice.

Govor mržnje usmjeren prema Romima najčešće se pojavljuje u komentarima ispod objava na društvenim mrežama koje prenose vijesti s internetskih portala o kaznenim djelima, nasilnim incidentima i drugim događajima u kojima se kao sudionici ili osobe o kojima se izvještava pojavljuju pripadnici romske nacionalne manjine ili se to pretpostavlja. U takvim se raspravama u komentarima objava postupci pojedinaca često neopravdano pripisuju cijeloj romskoj zajednici.

ODGOVORNO NOVINARSTVO

Mediji imaju važnu ulogu u informiranju javnosti, a način na koji izvještavaju može imati dugoročne posljedice za pojedince, određene skupine i cijelu zajednicu.

MANJINSKE SKUPINE

Mediji imaju posebnu odgovornost pri izvještavanju o manjinskim skupinama kako bi izbjegli negativne posljedice te pridonijeli ravnopravnosti i poštivanju različitosti.

ZAŠTITA DOSTOJANSTVA ŽRTAVA KAZNENIH DJELA

Neodgovorno izvještavanje o žrtvama može dovesti do sekundarne viktimizacije, odnosno dodatnog osjećaja izloženosti i patnje nakon već doživljene traume.

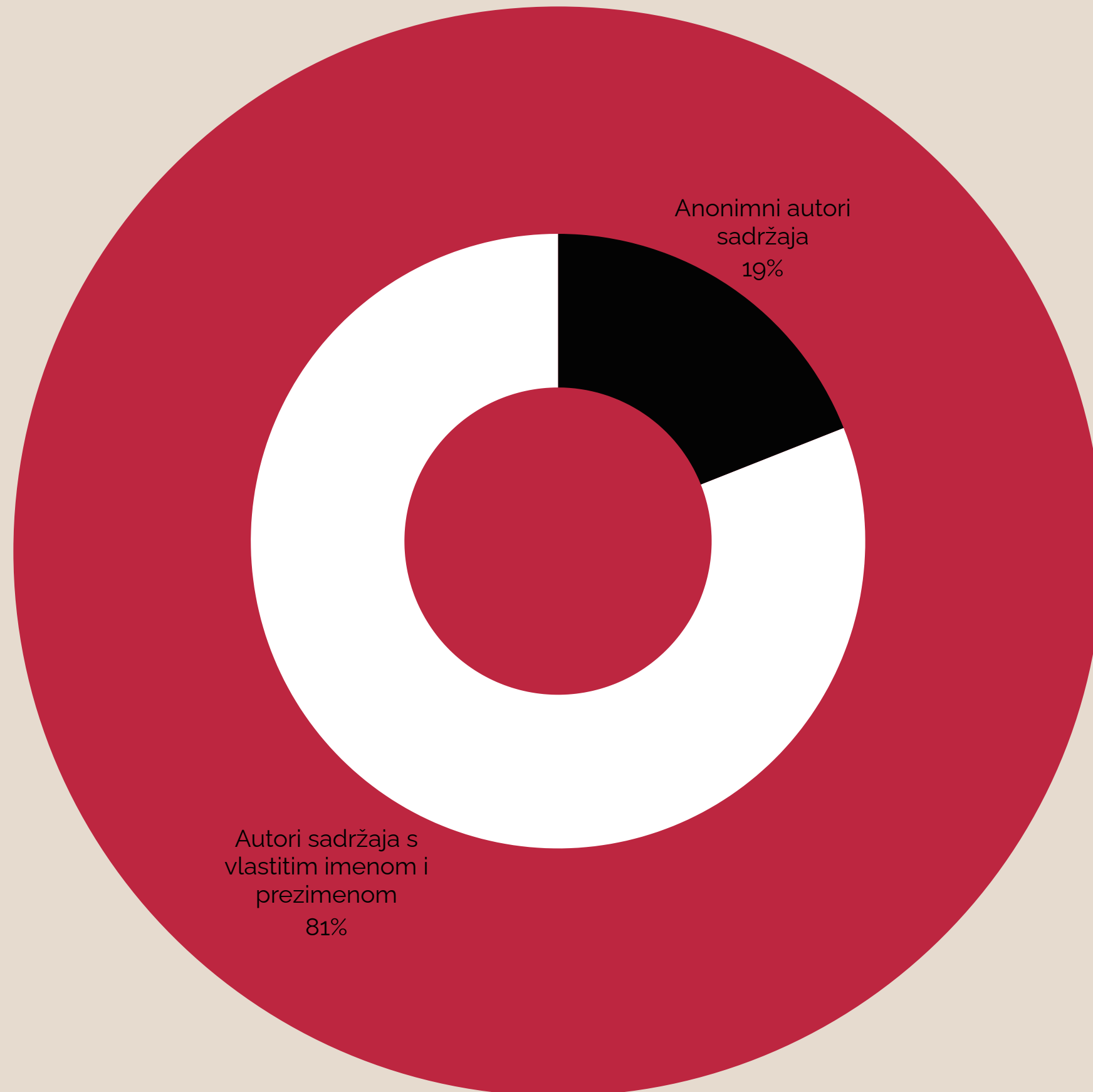

SENZACIONALIZAM

Pretjerano naglašavanje šokantnih, dramatičnih ili neprovjerenih detalja može utjecati na način na koji javnost razumije određeni događaj i potaknuti stvaranje pogrešnih zaključaka.

TKO SU AUTORI NEPRIHVATLJIVOG SADRŽAJA?

SAMO MANJI DIO AUTORA SADRŽAJA JE ANONIMAN ŠTO UPUĆUJE NA TO DA SE GOVOR MRŽNJE I DRUGI OBLICI NEPRIHVATLJIVOG SADRŽAJA NAJČEŠĆE OBJAVLJUJU S PROFILA NA KOJIMA JE VIDLJIV IDENTITET AUTORA.

Ovi podaci ukazuju na to da dio autora takvog sadržaja nije dovoljno upoznat s činjenicom da govor mržnje i drugi oblici neprihvatljivog ponašanja na internetu mogu dovesti do pravnih posljedica. Istodobno, pojedini autori mogu pogrešno smatrati da neće biti otkriveni i sankcionirani.

UTJECAJ NA ŽRTVE

ŽRTVE GOVORA MRŽNJE ČESTO TRPE RAZLIČITE NEGATIVNE POSLJEDICE KOJE MOGU UTJECATI NA NJIHOVU SVAKODNEVICU, OSJEĆAJ SIGURNOSTI I ODNOS S DRUGIM LJUDIMA.

Emocionalno stanje

Govor mržnje može izazvati osjećaj straha, tjeskobe, poniženja i narušiti samopouzdanje žrtve.

Sigurnost i zaštićenost

Žrtve govora mržnje često se osjećaju uplašeno i nesigurno jer strahuju od novih uvreda, prijetnji ili nasilnih napada.

Položaj u društvu

Žrtve govora mržnje mogu se osjećati neprihvaćeno ili diskriminirano u svojoj okolini i zajednici.

UTJECAJ GOVORA MRŽNJE NA DRUŠTVO

KAKO GOVOR MRŽNJE OBLIKUJE DRUŠTVENU KLIMU

Društvene podjele

Govor mržnje može produbiti razlike među skupinama i potaknuti netrpeljivost te sukobe u društvu.

Normalizacija mržnje i diskriminacije

Ponavljanje govora mržnje može dovesti do toga da se uvredljivi i diskriminatorni stavovi počnu smatrati prihvatljivima.

Narušavanje povjerenja u sigurnost

Širenje mržnje može oslabiti osjećaj sigurnosti, pripadnosti i međusobnog poštovanja među ljudima.

Edukacija i podizanje svijesti

Informiranje o posljedicama govora mržnje i važnosti tolerancije.

Odgovornost korisnika i platformi

Prijavljivanje i uklanjanje štetnog sadržaja s društvenih mreža.

Sankcioniranje neprimjerenog sadržaja

Kažnjavanje može djelovati odvraćajuće i potaknuti odgovornije ponašanje.

SUZBIJANJE GOVORA MRŽNJE

KAKO POSTUPITI KADA SE SUSRETNEMO S GOVOROM MRŽNJE NA INTERNETU?

OD PREPOZNAVANJA DO PRIJAVE GOVORA MRŽNJE

Dokumentiraj sadržaj

Sačuvaj dokaze poput snimki zaslona, poveznice na objavu, datuma i vremena objavljivanja te drugih relevantnih podataka.

Prijavi sadržaj platformi

Iskoristi mogućnost prijave na društvenim mrežama ili drugim platformama kako bi se sadržaj pregledao i eventualno uklonio ako krši pravila.

Prijavi nadležnim institucijama

Ako neprihvatljiv sadržaj ima obilježja kaznenog djela, prijavi ga policiji ili državnom odvjetništvu radi daljnjeg postupanja.

Govor mržnje predstavlja ozbiljan društveni problem koji može negativno utjecati na pojedince, skupine i društvo u cjelini. Zbog toga je važno razvijati svijest o odgovornom načinu komunikacije, poštivanju različitosti i pravovremenom reagiranju na takve pojave. Edukacija, prijavljivanje neprimjerenog sadržaja i odgovornost korisnika može pridonijeti smanjenju širenja govora mržnje i stvaranju sigurnijeg društvenog okruženja.

TREBATE POMOĆ ILI ŽELITE PRIJAVITI GOVOR MRŽNJE?

Ako ste doživjeli ili svjedočili govoru mržnje na internetu, razgovarajte s osobom kojoj vjerujete i potražite stručnu pomoć.

Ako mislite da je nečija sigurnost neposredno ugrožena ili postoji opasnost od nasilja, bez odgađanja nazovite policiju na broj 192.

Kontaktirajte nas:

INFORMATIVNO PRAVNI CENTAR

Ured Slavonski Brod: Juraja Dobrile 34, 035 448 533

Ured Nova Gradiška: Slavonskih graničara 20 E, 099 285 0013

Ured Sisak: Franje Lovrića 11, 099 385 4423

info@ipc.com.hr

Zapamtite:

- sačuvajte snimke zaslona
- ne odgovarajte na govor mržnje uvredama
- blokirajte i prijavite korisnika putem platforme
- prijavite policiji ili državnom odvjetništvu

**OBRATI NAM SE ZA
DODATNE INFORMACIJE I
BESPLATNU PRAVNU POMOĆ**

info@ipc.com.hr

035 448 533

Words Have Power: Suprotstavljanje govoru mržnje i zaštita slobode izražavanja

Video prikazuje posljedice govora mržnje u digitalnom dobu te ističe važnost uključivanja različitih zajednica, odgovornog upravljanja digitalnim platformama i zajedničkog djelovanja u njegovu suzbijanju, uz istodobnu zaštitu slobode izražavanja.

IZVORI

PRAVNI PROPISI

1. Ustav RH (NN 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10, 5/14)
2. Kazneni zakon (NN NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 114/23, 36/24)
3. Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12)
4. Zakon o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima (NN 117/03, 71/06, 43/09, 34/11, 114/22)
5. Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira (NN 41/77, 52/87, 41/89, 55/89, 05/90, 30/90, 47/90, 29/94, 114/22, 47/23)
6. Zakon o javnom okupljanju (NN 128/99, 90/05, 139/05, 150/05, 82/11, 78/12, 114/22)
7. Zakon o elektroničkim medijima (NN 111/21, 114/22)

DRUGI IZVORI

1. Pučka pravobraniteljica. *Izvješće pučke pravobraniteljice za 2025. godinu*. Zagreb: Ured pučke pravobraniteljice, 2026.
2. Pučka pravobraniteljica. *Istraživanje o stavovima i razini svijesti o diskriminaciji i pojavnim oblicima diskriminacije*. Zagreb: Ured pučke pravobraniteljice, 2022.
3. Munivrana Maja, Aleksandar Maršavelski, Ines Sučić i Ivana Eterović. *Govor mržnje u Hrvatskoj – inicijalno izvješće*. Zagreb: Hrvatski pravni centar, 2024.
4. Munivrana Maja. *Govor mržnje u hrvatskom pravnom sustavu – inicijalno izvješće*. Zagreb: Hrvatski pravni centar, 2024.
5. Hlebec Igor i Gardašević Đorđe. *Pravna analiza govora mržnje*. *Pravnik*, god. 55, br. 107, 2021., str. 9–35.

Brošura je izrađena u platformi Canva. Fotografije su korištene sukladno važećim licencama i uvjetima korištenja platforme Canva.